

REASÜRÖR

MİLLÎ REASÜRANS T.A.Ş.

SAYI : 111

OCAK 2019

IFRS-17 Sigorta Muhasebesinde
Yeni Bir Dönem

Kişisel Verilerin Korunması
Kanunu'nun Sigorta ve Reasürans
Şirketleri Üzerinde Olası Etkileri

Japonya

Yabancı Basından Seçmeler

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun Sigorta ve Reasürans Şirketleri Üzerinde Olası Etkileri

Teknolojinin gün geçtikçe ilerlemesi ile verinin çağımızda en önemli değer haline almış olduğunu söylemek mümkündür. Günümüzde internet kullanımının artması ve teknolojinin hayatın her alanında aktif olarak kullanılır hale gelmesi ile veriler sanal ortamlara taşınmıştır. Sanal ortamdaki güvenlik tedbirlerinin yetersizliği ve hızlıca yayılma riski sebebi ile özellikle kişisel verilerin değerini koruyabilmek öncelikli ihtiyaç haline gelmiştir.

Gerçek kişiye dair her türlü veri kişisel veri olarak adlandırılmakta olup; esasen Anayasa ile korunan bu hak, kişisel verilerin değer olarak kabul edilmesi ve Avrupa'da öne çıkan benzer gereksinimler sonucunda ülkemizde 7 Nisan 2016 tarihinde yıllardır taslak olarak mecliste bekleyen 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun (KVKK veya Kanun) bazı maddeleriyle yürürlüğe girmesi ile birlikte

ayrı bir mevzuat ile düzenlenmiştir. KVKK, Avrupa Birliği'nde 1995 yılında yürürlüğe giren 95/46 sayılı Direktif (AB Direktifi) ile paralel hazırlanmıştır. Avrupa Birliği üye ülkeleri için çerçeve bir yasa niteliğinde olan ilgili AB Direktifi, 25 Mayıs 2016 tarihi itibarıyla yerini tüm ülkelerin harfiyen takip etmekte mükellef olduğu, bağlayıcı ve daha sıkı tedbirler içeren General Data Protection Regulation (GDPR)'a bırakmıştır.

Gerek GDPR gerek ise KVKK köklü kültür değişikliklerini işaret etmesi gerekçesi ile ilgili düzenlemelerin kapsamına girecek şirketlere uyum sağlayabilmeleri adına iki yıllık uyum süresi öngörülmüş olup; ilgili süre 2018 yılında sona ermiştir.

İlgili Kanun'un uygulamasını denetlemek ve yürütmek adına Kişisel Verilerin Korunması Kurul'u (Kurul) kurulmuş olup; aktif faaliyetlerini hâlihazırda yürütmektedir.

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ile Hayatımıza Giren Yeni Kavramlar

KVKK'nın 3. maddesinde kişisel veri "*kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi*" olarak tanımlanmıştır. Kanun'un yürürlüğe girmesinden evvel yayınlanmış olan Anayasa Mahkemesi kararlarına bakıldığında kişisel verinin gerçek kişinin adı, soyadı, doğum tarihi ve doğum yeri gibi bireyin sadece kimliğini ortaya koyan bilgiler değil; telefon numarası, motorlu taşıt plakası, SGK numarası, pasaport numarası, özgeçmiş, resim, görüntü, ses kayıtları, parmak izleri, genetik bilgileri, IP adresi, e-posta adresi, hobileri, tercihleri, vakıf dernek grup üyelikleri, aile bilgileri gibi kişiyi doğrudan betimleyebilen ve kişinin kim olduğunun anlaşılmasını sağlayan tüm verileri olarak listelenebilir. Bu noktada önemle belirtilmelidir ki, tüzel kişilere

ait veriler -örneğin ticari unvanı, merkez adresi, ticaret sicil numarası gibi- Kanun'un kapsamına girmemektedir. Ancak, tüzel kişilik gerekçesi ile ilgili tüzel kişiliğe ait elde edilen çalışan verileri veya şahıs firmalarına dair veriler için KVKK yükümlülükleri devam etmektedir.

Kanun ile hayatımıza giren bir diğer kavram ise özel nitelikli kişisel veridir. Bu veri tipi kişisel verinin alt kümesi olarak düşünülebilir. Başkaları tarafından öğrenildiği takdirde ilgili kişinin mağdur olabilmesine veya ayrımcılığa maruz kalabilmesine neden olabilecek nitelikte olması gerekçesi ile özel bir statüde ele alınmakta ve KVKK kapsamında daha sıkı bir düzenlemeye tabi tutulmaktadır. Bu kategoride bir verinin ihlali söz konusu olması halinde hapis cezası ağırlaştırılmış olarak uygulanmaktadır. Kurul tarafından yayınlanmış kararlar göz önüne alındığında idari para cezalarında da söz konusu ihlalin özel nitelikli veri üzerinde doğması halinde ağırlaştırılmış nisap uygulandığı görülmektedir.

Özetlemek gerekirse, kişilerin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, inancı, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, sağlığı, cinsel hayatı, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili verileri ile biyometrik ve genetik verileri gibi daha fazla

korumaya ihtiyaç duyulan veriler KVKK'da ve GDPR'da özel nitelikli kişisel veri olarak sınıflandırılmıştır.

Veri sorumlusu, KVKK kapsamında kişisel verilerin işleme amaçları ile vasıtalarını belirleyen ve veri kayıt sisteminin kurulmasından, yönetilmesinden sorumlu gerçek veya tüzel kişi olarak tanımlanmış olup; sigorta şirketleri hiç şüphesiz ki sigortalıları ve çalışanları bakımından veri sorumlusu sıfatını haizdir.

Veri işleyen ise veri sorumlusunun verdiği yetkiye dayanarak veri sorumlusu adına ve hesabına kişisel verileri işleyen gerçek ya da tüzel kişilerdir. Örnekleme gerekirse sigorta şirketinin bordro hizmetlerini dışarıdan alması halinde ilgili bordrolama hizmetini sunan şirket, veri sorumlusu olan sigorta şirketi adına ve namına kişisel veri işleyeceği için veri işleyen konumunda olacaktır.

Kişisel verilerin işlenmesi, KVKK'da tamamen veya kısmen otomatik yollarla veya herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla verilerin ilk defa elde edilmesinden başlayarak veriler üzerinde gerçekleştirilen tüm işlemler olarak ifade edilmektedir. Bir başka deyişle, Kanun kapsamında kişisel verilerin toplanması, kaydedilmesi, paylaşılması, depolanması, okunması, değiştirilmesi, açıklanması, gruplanması, listelenmesi ve imha edilmesine ilişkin

tüm faaliyetler kişisel veri işleme olarak addedilmektedir.

Kişisel verilerin işlenmesi için uyulacak ilkeler Kanun'da;

- Hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olmak,
- Doğru ve gerektiğinde güncel olmak,
- Belirli, açık ve meşru amaçlar için işlenmek,
- İşlendikleri amaçla bağlantılı olmak,
- Sınırlı ve ölçülü olmak,
- İlgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilmek,

şeklinde sıralanmıştır. Anılan ilkelere uyum sağlandığı takdirde KVKK uyarınca kişisel verilerin işlenmesinde herhangi bir engel bulunmamaktadır.

Kural olarak kişisel veriler, ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenmez. Kanun ilgili kurala istisna teşkil edebilecek hususları 5. maddesinde açık olarak düzenlemektedir. Açık rıza kavramı KVKK madde 3'te "*belirli bir konuya ilişkin, bilgilendirmeye dayanan ve özgür iradeyle açıklanan rıza beyanı*" olarak tanımlanmıştır. GDPR'da yer alan tanımı ise kişinin kendisiyle ilgili veri işlenmesine özgürce, konuyla ilgili yeterli bilgi sahibi olarak, tereddüde yer bırakmayacak açıklıkta ve sadece o amaç ile sınırlı olarak verdiği onay beyanıdır.

Açık rıza alınmaksızın kişisel verilerin işlenebilmesi için KVKK kapsamında sayılan

Açık Rıza Almadan Veri İşlenebilecek Haller

- 1- Kanunlarda açıkça öngörülmesi,
- 2- Fiili imkânsızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için zorunlu olması,
- 3- İlgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş olması,
- 4- Bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması,
- 5- Veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması,
- 6- Bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlemenin zorunlu olması,
- 7- İlgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydı ile veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması.

haller yukarıdaki gibidir:

Tabloda yer alan şartlardan birinin varlığı halinde, kişisel verilerin işlenmesi hususunda ilgili kişinin açık rızasının alınması kuralı aranmayacağından bu haller açık rıza alınmasının istisnası olarak kabul edilmektedir. Sigorta sektörü özelinde de birçok süreç ilgili istisnalar gerekçesi ile sigorta şirketlerinin açık rıza alması zaruretini bertaraf edecektir. Özellikle veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğü ve sözleşmenin kurulmasına ilişkin istisnalar sigorta şirketleri için önem arz etmektedir.

KVKK'nın 6. maddesine göre, kural olarak özel nitelikli kişisel veriler de ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemeyecektir. Ancak, sağlık ve cinsel hayat dışındaki ki-

şisel veriler, kanunlarda öngörülen hâllerde ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın işlenebilir.

Sağlık ve cinsel hayata ilişkin veriler ise, kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbî teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, sağlık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi amacıyla, sır saklama yükümlülüğü altında bulunan kişiler veya yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından ilgilinin açık rızası aranmaksızın işlenebilecektir.

Hiç şüphe yok ki, sigorta şirketleri sır saklama yükümlülüğü altında olup özel nitelikli kişisel veri işlenmesini gerektiren süreçlerde ilgili istisnaların söz konusu olması halinde açık rıza yükümlülüğü doğmayacaktır.

Cinsel hayat ve sağlık verilerinin yalnızca yukarıda belirtilen sınırlı hallerde işlenebilmesi hususu, sigorta şirketlerinin uygulamalarına bakıldığında, veri işleme sürecinde birtakım sorunlar teşkil etmektedir. Örneğin hayat ya da sağlık sigorta poliçesi oluşturabilmek adına sigortalanacak kişinin geçmiş sağlık bilgileri özellikle primlerin hesaplanabilmesi adına ihtiyaç iken, bu bilgiler KVKK'ya göre özel nitelikli kişisel veri olduğundan kişinin açık rıza göstermesi gerekmektedir.

Özel nitelikli kişisel verilerin açık rıza aranmaksızın istisnai olarak işlenebileceği koşullar Kanun'da tahdidi olarak sayılmıştır, dolayısıyla bu sebeplerin dışındaki hallerde özel nitelikli kişisel verilerin

işlenmesi mümkün olmayacaktır.

KVKK Kapsamında Sigorta Şirketlerinin Yükümlülükleri

Kanun uyarınca şirketlerin yükümlülükleri sektör ayrımı yapılmaksızın hüküm altına alınmış olup, bunlar;

- Kanun'da sayılan ilkelere uyum sağlanması,
- Prensip olarak verinin ilk elde edildiği anda aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmesi,
- Herhangi bir istisnaya girmeyen süreçlerde açık rıza alınması,
- Gerekli idari ve teknik tedbirlerin alınması,
- Sicile veri sorumlusu tarafından kayıt yapılması,
- İlgili kişilerin başvurula-

rının süresi içerisinde yanıtlanması,

- Saklama süresi sona eren verilerin silinmesi, yok edilmesi ya da anonim hale getirilmesi,
- Belirli periyotlarda denetim yapılmasıdır.

Kanun, sigorta sektörü özelinde değerlendirildiğinde, sigorta ve reasürans şirketlerinin hem kişisel veri hem de özel nitelikli kişisel verileri yoğun bir şekilde işleyen regüle bir sektöre mensup olmaları ve bir kişiye aynı anda farklı hizmetler sağlayabilecekleri gerekçesi ile ödevleri ağırlaşmaktadır.

Şirketlerin ilgili yükümlülüklerini yerine getirmemeleri halinde, Kanun birtakım yaptırımlar öngörmektedir. İlgili yaptırımlar iki kategoride düzenlenmekte olup idari para

cezası ya da hapis cezası olabilecektir.

İdari para cezaları KVKK'nın "Kabahatler" başlıklı 18. maddesinde, hapis cezaları KVKK'nın "Suçlar" başlıklı 17. maddesinde düzenlenmiş olup Kanun, Türk Ceza Kanunu'nun 135 ila 140. maddelerine atıfta bulunmaktadır. Buna göre ilgili cezalar aşağıdaki tablolarda yer almaktadır:

Kişisel Veri İşleme, Aydınlatma ve Açık Rıza

Sigortacılar, sigorta sözleşmesine taraf olan ya da olmayan potansiyel müşteri, sigorta ettiren veya sigortalı yakınları, asistans firma çalışanları gibi kişilere ait çoğu zaman özel nitelikli kişisel veri türündeki verileri de elde etmekte ve işlemektedirler. Kanun'a uygun

Kabahatler	İdari Para Cezası
Aydınlatma yükümlülüğüne aykırı hareket etme	5.000-100.000 TL
Veri güvenliğine ilişkin yükümlülüklerle aykırılık	15.000-1.000.000 TL
Kurul kararlarına uymama	25.000-1.000.000 TL
Sicil kayıt ve bildirim yükümlülüğüne aykırılık	20.000-1.000.000 TL

Suç	Ceza
Kişisel verilerin hukuka aykırı işlenmesi	1 yıldan 3 yıla kadar hapis cezası
Özel nitelikli kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesi	1.5 yıldan 4.5 yıla kadar hapis cezası
Verilerin hukuka aykırı olarak yayılması veya ele geçirilmesi	2 yıldan 4 yıla kadar hapis cezası
Verilerin yok edilmemesi	1 yıldan 2 yıla kadar hapis cezası

veri işlenebilmesi için, ilkelere uyulmalı, aydınlatma yapılmalı ve gerekmesi halinde açık rıza alınmalıdır.

KVKK'nın AB Direktifi ile paralellik göstermesi ve Türkiye'de yeni uygulama alanı bulması gerekçeleri ile İrlanda (The Office of the Data Protection Commissioner) ve Fransa otoritelerinin (Commission nationale de l'informatique et des libertés) sigorta sektörü özelinde yayınladıkları raporlar¹ uygulama örneği yaratması ve rehber olması bakımından incelenmiş olup; ilgili rehberler uyarınca sektörde veri genel olarak;

- Sigorta sözleşmesi kurulurken,
 - Sigorta ilişkisi süresince,
 - Hasar oluşması
- durumlarında elde edilmektedir. Sigortacılık Kanunu uyarınca rizikonun hesaplanması ve Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK) yükümlülüğü gerekçesi ile sigorta ettiren ve/veya yararlanandan birtakım kişisel verilerin temin edilmesi zaruri olup; bu hususun sözleşmenin kurucu unsuru olarak değerlendirilebilmesi Avrupa Birliği tarafından yayınlanmış olan sektörel tav-

siyeler uyarınca mümkündür². Bu gerekçeyle, sigorta sözleşmesinin akdedilmesine dair süreci yalnızca sözleşmesel ilişkinin kurulabilmesi adına yukarıda ifade edilen düzenlemelerde sayılan verilerin talep edilmemesi halinde -örneğin çapraz satış amaçlı alınan sözleşmeye dair zaruri olmayan veriler- istisna olarak değerlendirmek ve hatta açık rızadan istisna tutmak mümkün olabilecektir. Somut olarak, sağlık sigortası hizmeti sunulacak müşteriden deprem ya da araba sigortası hizmeti vermek adına konut ya da taşıt bilgilerinin alınması halinde açık rıza zarureti doğacaktır. Sigorta süresince sözleşmesel ilişki istisnası olduğundan, prim ödemelerinin takibi, zeyilname düzenlenmesi gibi amaçlar için elde edilmiş olan kişisel veriler işlenebilecek ve açık rıza alınması mükellefiyeti doğmacaktır. Ayrıca bu husus 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 1435. maddesi ile düzenlenmekte olup; sigorta ettirenin birtakım kişisel verileri sigortacı ile paylaşması kendisinin beyan yükümlülüğüdür. Sektörde "liste usulü" olarak tabir edilen sistem gereği, si-

gortacının talep edilen sigortaya dair poliçeyi hazırlayabilmesi için gerekli bilgileri içerir soru listesini sigorta ettiren yanıtlamak ile mükelleftir. İlgili soruların cevaplanmaması sigortacıya cayma hakkı vermektedir. Ancak eksik bilgi ile poliçe hazırlanmış ise ilgili eksik bilgilere dayanarak sigortacı cayma hakkından yararlanamayacaktır.

Kişisel Verilerin Paylaşılması ve Yurtdışı Transferi

Hasar anında kişisel veriler hesaplamının ve ödemenin yapılabilmesi için üçüncü kişilerle, gerekmesi halinde ise ilgili otoriteler ile paylaşılabilir. Sektör uygulaması göz önüne alındığında, bu süreçlerde yapılan paylaşımların istisna olarak değerlendirildiği görülmekle birlikte bu hususta bir netlik mevcut değildir. Bu tür paylaşımlarda ölçülülük ilkesi uyarınca yalnızca gerekli kişisel veriler paylaşılmalı ve "veri minimizasyonu" ilkesi takip edilmelidir. Veri minimizasyonu, GDPR tarafından düzenlenmiş olan işlenen veri seti üzerinde sadeleştirme yapılması prensibidir. Bir başka deyişle ile işlenen verilerin içerik ya da adetlerinin azaltılması olarak ifade edilebilir. Ek olarak, gerekli tüm teknik tedbirlerin alındığından emin olunmalıdır.

Örneğin, Sigortacılık Destek Hizmetleri Hakkında Yönetmelik uyarınca bazı kişisel veriler destek hizmeti sağlayan

¹ Commission nationale de l'informatique et des libertés, Pack de conformité-Assurance (2014)
http://www.cnil.fr/sites/default/files/typo/document/PACK-ASSURANCE_complet.pdf

² Council of Europe, Recommendation No.R9 on the protection of personal data collected and processed for insurance purposes (2002)
<http://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchService/DisplayDCTMContent?documentId=09000016804d9ddd>

firmalarla, Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi (SBM) Yönetmeliği uyarınca SBM ile, Yanlış Sigorta Uygulamalarının Tespiti, Bildirimi, Kaydı ve Bu Uygulamalarla Mücadele Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik uyarınca Sigorta Suistimalleri Bilgi Paylaşım Sistemi ile, Sağlık Bakanlığı tarafından kurulacak olan merkezi sağlık veri sistemi ve kişisel sağlık kaydı sistemi ile, MASAK, Türkiye Sigorta Birliği (TSB), Hazine Müsteşarlığı, Sermaye Piyasası Kurumu ve İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. ile yapılan paylaşımlar ölçülülük ilkesi gözetilerek açık rızadan istisna olarak kabul edilebilecektir. Ancak yine de veri sahibi olan sigortalı müşterilerin bu paylaşımların yapılacağına dair aydınlatılması zaruret olup, açık rıza hususunda istisnaya sığınıyor olmak veri sorumlusu olan sigorta şirketinin aydınlatma yükümlülüğünü bertaraf etmeyecektir.

Ek olarak sigorta şirketleri, 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 31. maddesi uyarınca sır saklama yükümlülükleri bulunmakla birlikte reasürans şirketleri ile paylaşım yapabilme hakkını haizdirler.

Ancak gizlilik sözleşmesi yapılması ve sadece risk değerlendirmesi amacıyla kullanılmak üzere, reasürans şirketi tarafından sigorta sözleşmesiyle ilgili kişilere ait, yanlış sigorta uygulamaları dâhil, sır niteliğindeki bilgilerin

öğrenilmesi ve paylaşımı sır yükümlülüğü kapsamına girmemektedir. Bu noktada yabancı reasürör ile yapılacak olan paylaşımın yurtdışı transferi olarak yorumlanabileceği hususu da önem arz edeceği için ayrıca değerlendirilmelidir.

Öte yandan, sektör örnekleri gözetildiğinde yabancı ortaklı sigorta şirketlerinin banka hesap dökümlerini yönetim kurulu üyesi olan yurtdışı ortak ile bilgi edinme hakkı kapsamında paylaştığı görülmekte olup, veri paylaşımının yapıldığı ülkeye göre farklı düzenlemelerin dikkate alınması önem arz etmektedir. Bu noktada önemle belirtmek gerekir ki, kişisel verilerin yabancı ülkedeki kişinin erişimine açılması paylaşım ya da transfer olarak addedilmesi için yeterlidir. Bir başka ifadeyle, fiziksel veya dijital yollarla gönderilmese dahi, yurtdışında bulunan bir kişinin sigorta firmasının sistemine, sunucusuna, veri merkezine ya da ekranlarına erişebiliyor olması yurtdışı transferi olarak kabul edilmektedir. Dolayısıyla, yabancı ortaklı bir sigorta şirketinin bünyesindeki ortak sistemler veya veri merkezi yurtdışında bulunan bulut hizmeti de KVKK ilkelerine uyumlu hale getirilmelidir.

Yurtdışı aktarımına dair düzenlemede ilk dikkat edilmesi gereken husus veri sahibinden açık rıza alınması olup; ilgili yurtdışı aktarımı Kanun'da yer

alan istisnalar çerçevesinde değerlendirilebiliyor ise açık rıza mükellefiyeti doğurmaksızın paylaşım gerçekleştirilebilecektir. İkinci husus ise, aktarım yapılacak ülkenin Kanun'da tanımlandığı şekliyle "güvenli ülke" olup olmadığı noktasıdır. Güvenli ülke, kişisel verilerin güvenliğinin sağlanması bakımından yeterli korumanın bulunduğu yabancı ülkeyi ifade etmektedir; ancak, Kurul tarafından belirlenecek güvenli ülke listesi henüz yayımlanmamıştır. Paylaşım yapılacak olan ülkenin ilgili listede yer almaması durumunda ise, Kurul tarafından hazırlanmış olan taahhütnamenin veri aktaran ve verilerin alıcısı tarafından imzalanması ve veri aktarımının Kurul onayına sunulması gerekmektedir. Ancak, Kanun'un güvenli ülke listesinde yer almayan ülkeye açık rıza ile aktarım yapılması hususunda net olarak kaleme alınmamış olması, aktarımın GDPR'daki gibi ek bir süreç olmaksızın yapılabileceği sorusunu doğurmaktadır. Kurul'dan uygulamaya dair onayın güvenli ülke listesi ile birlikte paylaşılması beklenmektedir.

Bu noktada, yurtdışına veri paylaşımı yapılırken TSB Kişisel Verilerin Korunması ve İşlenmesi Politikası'nda da belirtildiği üzere aktarım yapılan kişiden yazılı bir taahhüt alınarak ilerlenmesi önerilmektedir. Ek olarak veri aktarımı yapılacak firma ile veri

aktarım sözleşmesi imzalanarak karşı tarafın sorumluluklarının da düzenleme altına alınmış olması önem arz edecektir. Zira veri güvenliğine ilişkin alınacak riskleri en aza indirmek adına, Kurul'un yayınlacağı listede paylaşım yapılan ülkenin yer almaması ihtimali gözlemlenerek hareket edilmesi en doğru çözüm yöntemi olacaktır.

Silme, Yok Etme veya Anonim Hale Getirme

KVKK kapsamında yükümlülük olan, saklama süresi sona eren verilerin silinmesi, yok edilmesi veya anonim hale getirilmesine ilişkin Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesine İlişkin Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik (Yönetmelik) yayınlanmış olup; Yönetmelik uyarınca sigorta şirketleri tarafından kişisel veri saklama ve imha politikası hazırlanması gerekmektedir. Bahse konu politika içerisinde işlenen verilere dair saklama sürelerinin yer alması öngörülmekte olup; sigorta sektörü özelinde düşünüldüğünde aynı kişiye farklı içerikte hizmetler sunabilen sigorta şirketleri için, sunulan hizmetin veya belirlenen saklama süresinin sona ermesini takiben, amacı sona ermiş kişisel verinin ayıklanması ek bir iş yüküne sebebiyet verecektir. Öte yandan, verinin sigorta şirketleri özelinde değeri göz önüne alındığında, veri silme yükümlüğünün pazarlama ve strateji faa-

liyetlerine negatif etkisi olabileceği beklenmektedir.

Bunların yanı sıra, sektörün risk analizleri ve öngörülerle doğrudan ilişki içerisinde olması gerekçesiyle sigorta şirketlerinin kanuni dayanağı olmaksızın karlılık ve sürdürülebilirlik başlığı altında hazırlamakta olduğu pek çok rapor bulunmaktadır. Sigorta şirketleri ilgili raporlarda kişisel verileri konu edebilmek adına meşru menfaat istisnasına dayanabilecek olsalar dahi, (sektör uygulamasında her ne kadar bu yol tercih ediliyor olsa da bu hususta bir netlik bulunmamaktadır) yine de bir saklama süresi tayin etmeleri beklenmektedir.

Bu noktada sektörde önem arz eden raporlara makul bir süreye biçilmesi istenmekte olup "makul süre" tanımına dair Kanun'da bir netlik bulunmamaktadır. Ek olarak, raporların saklanması istenmesi halinde, rapor içerisinde yer alan kişisel verilerin anonimleştirilmesi ya da veri minimizasyonu ilkelerinin takip edilmesi de birer alternatiftir.

Acente ve Brokerlerin Konumu

Sektördeki bir diğer tartışmalı husus ise acente ve brokerlerin KVKK kapsamında veri sorumlusu ya da veri işleyen olarak statüsünün belirlenmesidir. Sigorta acenteciliği kavramı 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve Sigorta Acenteleri Yönetmeliği ile düzenleme altına alınmış olup; genel anlamıyla sigorta

sözleşmelerinin kurulmasına aracılık eden tacir yardımcısı olarak tanımlanmaktadır.

Kanun'da veri işleyen, veri sorumlusunun direktifleri ve tasarrufu doğrultusunda hareket eden şekilde tanımlanmaktadır. Acente ve brokerlerin KVKK kapsamındaki statüleri kişisel veri işledikleri her süreç özelinde ayrı ayrı değerlendirilmeli ve hukuki statü buna göre belirlenmelidir. Zira portföyünü kullanmak kaydı ve kendi iradesi ile karar vererek yaptığı pazarlama faaliyetlerini içeren süreçler için ve poliçe üretimi süreci için acentenin hukuki statüsü farklılık gösterecektir. Dolayısıyla, hem sigorta şirketi hem de acente bazı süreçlerde veri sorumlusu olabilecektir. Bir başka deyişle ile acente aynı anda iki statüyü de haiz olabilecek olup, belirleyici unsur işlemin kendi tasarrufunda bulunup bulunmadığı olacaktır.

Altını bir kez daha çizmek isteriz ki, Kanun'un öngördüğü uyum süreci 7 Nisan 2018 tarihinde sona ermiş olup, Kurul aktif çalışmalarını yürütmektedir. İlgili Kanun'a uyum çoğu zaman yeni süreçlerin tasarlanması gereğini doğurduğundan, konunun şirket içerisinde yönetişiminin belirlenmesi ve gerekli kontrollerin bir an evvel iç denetim süreçlerine eklenmesi önem arz etmektedir.

Paksoy Ortak Avukat Bürosu
Partner/
Stéphanie Beghe Sönmez
Avukat/
Ceylan Necipoğlu